

Sygn. akt II Ca 686/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 31 października 2016 roku

Sąd Okręgowy w Piotrkowie Tryb. Wydział II Cywilny Odwoławczy w składzie:

Przewodniczący	SSA w SO Arkadiusz Lisiecki
Sędziowie	SSA w SO Stanisław Łęgosz SSR del. Monika Cichocka (spr.)
Protokolant	st. sekr. sąd. Anna Owczarska

po rozpoznaniu w dniu 31 października 2016 roku w Piotrkowie Trybunalskim

na rozprawie sprawy z powództwa P. K.

przeciwko (...) Spółce Akcyjnej w W.

o odszkodowanie

na skutek apelacji pozwanego

od wyroku Sądu Rejonowego w Piotrkowie Tryb. z dnia 6 lipca 2016 roku, sygn. akt I C 1540/14

1. zmienia zaskarżony wyrok w punktach: pierwszym w ten sposób, że zasądzoną od pozwanego na rzecz powoda kwotę 2.610 złotych obniża do kwoty 990 (dziewięćset dziewięćdziesiąt) złotych; trzecim w ten sposób, że koszty procesu między stronami zostaną rozliczone zgodnie z zasadą stosunkowego ich rozdzielenia, a w pozostałej części powództwo oddala;

2. zasądza od powoda P. K. na rzecz pozwanego (...) Spółki Akcyjnej w W. kwotę 683 (sześćset osiemdziesiąt trzy) złote tytułem zwrotu kosztów procesu za instancję odwoławczą.

SSA w SO Arkadiusz Lisiecki

SSA w SO Stanisław Łęgosz SSR Monika Cichocka

Sygn. akt II Ca 686/16

UZASADNIENIE

Zaskarżonym wyrokiem z dnia 6.07.2016 r. Sąd Rejonowy w Piotrkowie Trybunalskim zasądził od pozwanego (...) S.A. w W. na rzecz powoda P. K. kwotę 2.610 zł wraz z odsetkami ustawowymi od dnia 30.07.2014 r. do dnia 31.12.2015 r. oraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 01.01.2016 r. do dnia zapłaty, oddalił powództwo w pozostałym zakresie oraz co do zasady przysądził, że koszty procesu w całości, wraz z obowiązkiem zwrotu

kosztów zastępstwa procesowego stronie przeciwnej, ponosi pozwany; szczegółowe rozstrzygnięcie w tym zakresie pozostawiając referendarzowi sądowemu.

Podstawę powyższego rozstrzygnięcia stanowią przytoczone poniżej ustalenia i rozważania Sądu Rejonowego:

P. K. pracował w przedsiębiorstwie (...) Sp. z o.o. z siedzibą w W.. Będąc w pracy w dniu 13.08.2013 r. zauważył, iż maszyna transportująca beczki na jego stanowisko pracy zablokowała się i wtedy zaczął zmierzać w jej kierunku celem usunięcia awarii. W pewnej chwili poczuł uderzenie w głowę. Następnego dnia po wypadku został przyjęty do szpitala w trybie pilnym z powodu urazu głowy doznanego poprzedniego dnia. W szpitalu przebywał do dnia 21.08.2013 r. Później przez 18 dni uczestniczył w rehabilitacji leczniczej w ramach prewencji rentowej ZUS. Psychiatrycznie leczy się od maja 2014 r. Zasięgał także konsultacji neurologicznych. W związku z wypadkiem z dnia 13.08.2013 r. powód z powodów neurologicznych doznał cierpienia psychicznego pod postacią utrwalonej nerwicy – zespołu stresu pourazowego. Występują u niego objawy zaburzeń adaptacyjnych pod postacią lęku, obniżenia nastroju, wybuchów złości, lęku przed śmiercią, unikaniem aktywności wiążących się z ryzykiem urazu głowy. Trwały uszczerbek na zdrowiu powoda związany z przedmiotowym rozpoznaniem wynosi 6%. Z powodów neurologicznych u powoda występują bóle i zawroty głowy, zespół pourazowy z lękiem oraz cerebrastenia pourazowa. Długotrwały uszczerbek na zdrowiu w związku z wypadkiem z dnia 13.08.2013 r. w wyniku cerebrastenii pourazowej wynosi 5%. Skutki wypadku w postaci sporadycznych pourazowych bólów głowy mogą występować do końca życia, zaś zespół lękowy powinien ulegać wygaszeniu. Do chwili zdarzenia powód był człowiekiem aktywnym, wesołym, cieszył się dobrą opinią. Nie miał żadnych problemów zdrowotnych. Po wypadku nie może wykonywać prac fizycznych i podnosić ciężkich przedmiotów. Cierpi również z uwagi na występujące u niego lęki, stracił pewność siebie. Stał się bardziej drażliwy i nerwowy. Pozwany uznał swoją odpowiedzialność co do zasady i wypłacił powodowi łącznie kwotę 990 zł. Sąd Rejonowy uznał, iż powództwo jako uzasadnione podlegało uwzględnieniu, lecz nie w pełnej wysokości, gdyż w kwocie 30 zł powództwo jako niezasadne podlegało oddaleniu. Powód w niniejszym postępowaniu dochodził od ubezpieczyciela zadośćuczynienia na podstawie postanowień zawartej umowy Grupowego (...), potwierdzonej polisą nr (...). Pracownicy przedsiębiorstwa (...) Sp. z o.o., w tym powód P. K., opłacali składkę należną za świadczenie ochrony ubezpieczeniowej. Sąd stwierdził, iż stan faktyczny w niniejszym postępowaniu w przeważającej części był bezsporny. Istota sporu sprowadzała się do określenia uszczerbku na zdrowiu, jaki doznał powód wskutek wypadku i w związku z tym ustalenie wysokości odszkodowania. Podstawę żądania pozwu stanowi przepis art. 822 kc oraz umowa ubezpieczenia grupowego. Zgodnie z brzmieniem powołanego przepisu przez umowę ubezpieczenia od odpowiedzialności cywilnej zakład ubezpieczeń zobowiązuje się do zapłacenia określonego w umowie odszkodowania za szkody wyrządzone osobom trzecim, względem których odpowiedzialność za szkodę ponosi ubezpieczający albo osoba, na rzecz której została zawarta umowa ubezpieczenia. Z postanowień umowy wynika, iż w przypadku wystąpienia trwałego uszczerbku na zdrowiu Towarzystwo wypłaci świadczenie w wysokości 1% sumy ubezpieczenia aktualnej dla Umowy Dodatkowej w dniu zajścia nieszczęśliwego wypadku za 1% trwałego uszczerbku na zdrowiu. Suma ubezpieczenia w przypadku trwałego uszczerbku na zdrowiu wskutek nieszczęśliwego wypadku wynosi 33.000, zatem za 1% trwałego uszczerbku na zdrowiu należy się 330 zł. W toku postępowania Sąd ustalił, iż łącznie trwały uszczerbek na zdrowiu powoda wynosi 11 %, zatem powodowi należne jest zadośćuczynienie w zaokrągleniu 3.600 zł. Sąd podkreślił, że następstwa zdarzenia powodujące u powoda schorzenia wskazane w opiniach biegłych są wyszczególnione w załączniku nr 1 do ogólnych warunków umowy znajdującym się na kartach 56 – 62 akt. Tym samym mogą one stanowić faktyczną podstawę roszczenia. Pozwane Towarzystwo wypłaciło już kwotę 990 zł, o którą należy pomniejszyć ustaloną kwotę zadośćuczynienia – 3.600 zł – 990 zł = 2.610 zł. Tak ustaloną kwotę Sąd zasądził od pozwanego na rzecz powoda wraz z odsetkami ustawowymi od dnia 30.07.2014 r. do dnia 31.12.2015 r. oraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 01.01.2016 r. do dnia zapłaty. Skoro powód żądał kwoty 2.640 zł, zaś Sąd zasądził kwotę 2.610 zł, to w części obejmującej 30 zł powództwo podlegało oddaleniu jako niezasadne. Żądanie przez powoda odsetek za opóźnienie od dnia 30.07.2014r. Sąd uznał za nieuzasadnione. Zgodnie bowiem z art. 481 § 1 kc, jeżeli dłużnik opóźnia się ze spełnieniem świadczenia pieniężnego, wierzyciel może żądać odsetek za czas opóźnienia, chociażby nie poniósł żadnej szkody i chociażby opóźnienie było następstwem okoliczności, za które dłużnik odpowiedzialności nie ponosi. Jeżeli stopa odsetek za opóźnienie nie była z góry oznaczona, należą się odsetki ustawowe (art. 481 § 2 kc). Opóźnienie się w spełnieniu świadczenia powstaje, jeżeli dłużnik nie spełnia go we

właściwym czasie. Zgłoszenie szkody nakłada na ubezpieczyciela określone obowiązki, tzn. w drodze postępowania likwidacyjnego musi ustalić zakres swojej odpowiedzialności, a następnie spełnić świadczenie albo odmówić jego spełnienia. Z uwagi na zmianę kodeksowej regulacji odsetek od dnia 1.01.2016 r. należało wyodrębnić okres do dnia 31.12.2015 r., kiedy to funkcjonowało jedynie pojęcie odsetek ustawowych i okres od dnia 1.01.2016 r., jako że w tym dniu weszła w życie nowelizacja kodeksu cywilnego wprowadzająca nową kategorię odsetek tj. odsetki ustawowe za opóźnienie. Rozstrzygnięcie w przedmiocie kosztów procesu uzasadnia art. 98 kpc. W związku z tym, że powód wygrał sprawę w całości, to Sąd co do zasady przysądził, że koszty procesu w całości, wraz z obowiązkiem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego stronie przeciwnej, ponosi pozwany, a ich szczegółowe wyliczenie na podstawie art. 108 § 1 kpc pozostawiono referendarzowi sądowemu.

Apelację od wyroku z dnia 6.07.2016 r. wniósł pozwany, zaskarżył go w części, tj. w pkt 1 w zakresie zasądzającym na rzecz powoda kwotę 1.650 zł wraz z odsetkami ustawowymi od dnia 30.07.2014 r. do dnia 31.12.2015 r. oraz odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 1.01.2016 r. do dnia zapłaty, a także w pkt 3 tj. w części rozstrzygającej o kosztach procesu. Zaskarżonemu wyrokowi zarzucił naruszenie przepisów prawa materialnego, tj. art. 822 kc poprzez jego zastosowanie w niniejszej sprawie i ustalenie, że odpowiedzialność pozwanego względem powoda wynikała z umowy odpowiedzialności cywilnej i jest odpowiedzialnością o charakterze odszkodowawczym, podczas gdy odpowiedzialność ta wynikała z treści dobrowolnej umowy grupowego ubezpieczenia na życie i nie posiada charakteru odszkodowawczego, naruszenie przepisu prawa procesowego tj. art. 233 §1 kpc poprzez brak wszechstronnego rozważenia przez Sąd I instancji materiału dowodowego i poczynienie ustaleń faktycznych sprzecznych z treścią opinii biegłego neurologa, błędnie ustalając, iż powód wskutek zdarzenia z dnia 13.08.2013 r. doznał trwałego uszczerbku na zdrowiu z przyczyn neurologicznych w rozmiarze 5%, podczas gdy z treści opinii biegłego neurologa wynika, iż był to uszczerbek długotrwały, co miało istotny wpływ na wynik sprawy, gdyż doprowadziło do błędnego zasądzenia od pozwanego na rzecz powoda świadczenia z tytułu wystąpienia u powoda długotrwałego uszczerbku na zdrowiu, tj. świadczenia nieobjętego zakresem łączącej strony umowy ubezpieczenia; naruszenie przepisu prawa procesowego tj. art. 232 kpc poprzez przyjęcie przez Sąd I instancji za udowodnione twierdzenia powoda, jakoby powód wskutek zdarzenia z dnia 13.08.2013 r. doznał trwałego uszczerbku na zdrowiu łącznym rozmiarze 11%, w tym 5% z przyczyn neurologicznych, podczas gdy z treści opinii biegłego neurologa wynika, iż powód nie udowodnił, aby 5% uszczerbek na zdrowiu z przyczyn neurologicznych w związku z cerebrastenią pourazową był uszczerbkiem trwałym, co miało istotny wpływ na wynik sprawy, gdyż doprowadziło do błędnego zasądzenia od pozwanego na rzecz powoda świadczenia z tytułu wystąpienia u powoda długotrwałego uszczerbku na zdrowiu, tj. świadczenia nieobjętego zakresem łączącej strony umowy ubezpieczenia. Autor apelacji wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez oddalenie powództwa co do kwoty 1.650 zł wraz z odsetkami ustawowymi od dnia 30.07.2014 r. do dnia 31.12.2015 r. oraz odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 1.01.2016 r. do dnia zapłaty, zmianę pkt 3 stosownie do zmiany pkt 1, zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego kosztów procesu za postępowanie przed Sądem I instancji, w tym kosztów zastępstwa procesowego, według norm przepisanych, oraz o zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego kosztów procesu za postępowanie przed Sądem II instancji, w tym kosztów zastępstwa procesowego, według norm przepisanych.

Powód wniósł o oddalenie apelacji i zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda kosztów zastępstwa procesowego, w tym kosztów zastępstwa radcowskiego według norm przepisanych.

Sąd Okręgowy dodatkowo ustalił następujący stan faktyczny:

P. K. od dnia 1.03.2012 r. objęty był grupowym ubezpieczeniem na życie w (...) S.A. w W. (nr Polisy (...)). Zakres ubezpieczenia obejmował m. in. trwały uszczerbek na zdrowiu wskutek nieszczęśliwego wypadku. Sumę ubezpieczenia odnośnie trwałego uszczerbku na zdrowiu określono na kwotę 33.000 złotych.

(okoliczność bezsporna – kopia certyfikatu ubezpieczeniowego k. 37)

Zgodnie z treścią Ogólnych Warunków Grupowego Ubezpieczenia (...) obowiązującym w (...) S.A. w W. w dacie 13.08.2013 r. (art. 15.6) w przypadku wystąpienia trwałego uszczerbku na zdrowiu Towarzystwo wypłaci świadczenie

w wysokości 1% sumy ubezpieczenia aktualnej dla umowy w dniu zajścia nieszczęśliwego wypadku za 1% trwałego uszczerbku na zdrowiu.

(okoliczności bezsporne – kopa OWU k. 39-68)

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja jest zasadna.

Sąd Okręgowy podziela zarzut apelującego dotyczący naruszenia art. 822 kc poprzez jego zastosowanie.

W sprawie roszczenie powoda znajduje bowiem podstawę prawną w treści art. 805 § 1 i 2 ust. 2 kc w zw. z art. 829 § 1 ust. 2 kc oraz treści umowy grupowego ubezpieczenia na życie w (...) S.A. w W. (jest to ubezpieczenie osobowe następstw nieszczęśliwych wypadków), a nie - jak to błędnie wskazał Sąd Rejonowy w uzasadnieniu swojego wyroku - przepisie art. 822 kc dotyczącym ubezpieczenia majątkowego.

Przez umowę ubezpieczenia przy ubezpieczeniu osobowym ubezpieczyciel zobowiązuje się zapłacić umówioną sumę pieniężną, rentę lub spełnić inne świadczenie w razie zajścia przewidzianego w umowie wypadku w życiu osoby ubezpieczonej, a ubezpieczający zobowiązuje się zapłacić składkę. Ubezpieczenie osobowe może w szczególności dotyczyć przy ubezpieczeniu następstw nieszczęśliwych wypadków – uszkodzenia ciała, rozstroju zdrowia lub śmierci wskutek nieszczęśliwego wypadku.

W sprawie powód objęty był ubezpieczeniem w razie trwałego uszczerbku na zdrowiu wskutek nieszczęśliwego wypadku, a świadczenie pozwanego zostało określone dla takiego przypadku na 1% sumy ubezpieczenia aktualnej dla umowy w dniu zajścia nieszczęśliwego wypadku, czyli sumy 33.000 złotych, za 1% trwałego uszczerbku na zdrowiu. Ponieważ - jak wynika z ustalonego stanu faktycznego – powód poniósł trwały uszczerbek na zdrowiu jedynie w zakresie 6% z przyczyn psychiatrycznych, świadczenie należne powodowi z tego tytułu wynosiło 1.980 złotych (330 złotych za 1% uszczerbku) pomniejszone o kwotę 990 złotych, którą to pozwany wypłacił już powodowi przed wytoczeniem powództwa. Powód na skutek nieszczęśliwego wypadku z dnia 13.08.2013 r. w zakresie neurologicznym odniósł jedynie uszczerbek długotrwały, nie mieszczący się w zakresie przedmiotowym ubezpieczenia.

Z tych samych powodów Sąd Okręgowy uznaje za oczywiście uzasadniony także zarzut naruszenia art. 232 kpc poprzez przyjęcie, jakoby powód wskutek zdarzenia z dnia 13.08.2013 r. doznał trwałego uszczerbku na zdrowiu łącznym rozmiarze 11%, w tym 5% z przyczyn neurologicznych.

Jako nietrafny Sąd Okręgowy ocenił jednak zarzut naruszenia art. 233 §1 kpc poprzez poczynienie ustaleń faktycznych sprzecznych z treścią opinii biegłego neurologa, albowiem z ustalonego przez Sąd Rejonowy w sprawie stanu faktycznego wynika, iż z punktu widzenia neurologicznego powód poniósł uszczerbek długotrwały. Sąd Rejonowy poczynił zatem ustalenia faktyczne zgodne z treścią zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego, jakkolwiek błędnie je zinterpretował.

Mając na uwadze powyższe Sąd Okręgowy zmienił zaskarżony wyrok w punkcie pierwszym na podstawie art. 386 § 1 kpc.

Zmiana merytoryczna wyroku pociągnęła za sobą konieczność zmiany orzeczenia także w zakresie kosztów procesu – ponieważ roszczenie powoda zostało uwzględnione tylko w części (37,50%), Sąd Okręgowy zmienił wyrok także w punkcie trzecim na podstawie art. 386 § 1 kpc w zw. z art. 100 zd. pierwsze kpc w zw. z art. 108 zd. drugie kpc. Sąd przesądził, iż koszty procesu zostaną rozliczone zgodnie z zasadą ich stosunkowego rozdzielania.

O kosztach procesu za instancję odwoławczą Sąd orzekł na podstawie art. 391 § 1 kpc w zw. z art. 98 kpc zgodnie z zasadą odpowiedzialności za wynik procesu. Do kosztów tych Sąd zaliczył opłatę od apelacji w kwocie 83 złotych oraz wynagrodzenie pełnomocnika pozwanego (radcy prawnego) w kwocie 600 złotych.